

Oznámení o vzniku nové evropské sady nástrojů k monitorování lidských práv a všeobecné zdravotní péče v zařízeních péče o duševní zdraví

Co je to sada nástrojů ITHACA?

Sada nástrojů ITHACA (The Institutional Treatment, Human Rights and Care Assessment) byla nedávno vytvořena společenstvím 15 evropských zemí, financovaným Evropskou komisí. Nástroje ITHACA umožňují jasný a praktický způsob monitorování lidských práv a všeobecné zdravotní péče v zařízeních pro duševně nemocné. Nástroje ITHACA byly vytvořeny za pomoci uživatelů péče, odborníků na lidská práva, psychiatrů, psychologů a sociologů. Byly úspěšně testovány na 87 místech v 15 zemích na široké škále zařízení poskytujících péči duševně nemocným a mohou zjišťovat jak porušování lidských práv, tak příklady dobré praxe při ochraně, respektování a naplňování práv osob s duševním onemocněním.

Silná účast uživatelů péče

Ve všech fázích vytváření nástrojů ITHACA byli dotazováni a zapojováni uživatelé péče. Přes 100 uživatelů péče se účastnilo diskusních skupin, které probíhaly ve všech zemích. Klíčovým prvkem těchto konzultací bylo posílení vlivu a zapojení uživatelů. Například ve Finsku se monitorovacích návštěv a ověřování použitelnosti nástroje účastnilo 8 uživatelů. Jak jeden uživatel řekl: „Zkušenosti byly velice užitečné a hodně jsme se naučili. Výhodiskem bylo spojit monitorování lidských práv s úsilím ovlivnit také rozvoj služeb...Jsem teď ještě více přesvědčen, že je opravdu třeba, aby uživatelé prováděli monitorování, hodnocení a výzkum.“

Potřeba nástrojů ITHACA v Evropě

Lidé v institucích pro duševně nemocné v Evropě často zůstávají mimo zorné pole v důsledku nedostatečného sledování a hodnocení lidských práv a všeobecné zdravotní péče v těchto institucích. Tito lidé jsou extrémně ohroženi zneužíváním a zanedbáváním, jak z hlediska jejich základních životních potřeb, tak z hlediska svých občanských a politických práv. Mezinárodní společenství udělalo důležitý krok vpřed v zabezpečení a ochraně těchto práv přijetím Úmluvy o právech lidí s postižením (CRPD) v roce 2006, která klade odpovědnost za naplňování potřeb všech lidí s postižením (včetně duševně nemocných) na společnost. Lidé s postižením nejsou příjemci dobročinnosti nebo péče, ale partneři s právy. Vlády a společnosti musí vytvořit prostředí, které podpoří zranitelné lidi a umožní jim prosazovat své právo na zdraví, vzdělávání, občanské svobody a ochranu vyplývající z mezinárodních dokumentů o lidských právech. Klíčovými tématy zjištěnými při našem testování nástrojů ITHACA byly například: přístup a zapojení se do vytváření terapeutických či ošetrovacích plánů, korespondence a návštěvy nebo přesouvání léčby do komunity.

Role klinických a sociálních pracovníků

Všichni členové společnosti hrají roli v ochraně, respektování a naplňování lidských práv a v zavádění práva na zdraví osob s duševními poruchami a souvisejícími postiženími do praxe. Kliničtí a sociální pracovníci mají zvláštní zodpovědnost zajistit, že lidská práva jsou prioritou, a mohou:

1. Zasazovat se o to, aby politici podepsali, ratifikovali a implementovali cíle a ducha CRPD.
2. Rozvíjet, využívat a zlepšovat systém monitorování s přetrvávající podporou uživatelů péče.
3. Podporovat místní advokacii a skupiny uživatelů péče.
4. Podporovat rozvoj péče o duševní zdraví, která progresivně buduje komunitní služby.

Jazykové verze

Nástroje ITHACA jsou nyní k dispozici v těchto jazycích: Angličtina, Bulharština, Čeština, Finština, Holandština, Italská, Litevština, Maďarština, Němčina, Rumunština, Řečtina, Slovenština, Turečtina

Kontaktní údaje a další zdroje

Úplné informace o nástrojích ITHACA najdete na našich webových stránkách <http://www.ithaca-study.eu/>, případně kontaktujte Grahama Thornicrofta na [King's College London graham.thornicroft@kcl.ac.uk](mailto:graham.thornicroft@kcl.ac.uk).

Pro více informací:

1. Úmluva o právech lidí s postižením (Convention on the Rights of Persons with Disabilities) (<http://www.un.org/disabilities/>)
2. Mental Disability Advocacy Centre (<http://www.mdac.info/>)
3. European Network of (ex-) Users and Survivors of Psychiatry (ENUSP) (<http://www.enusp.org/>).